

DRŽAVNA VOLILNA KOMISIJA
PRESEDNIK, ČLANI IN NJIHOVI NAMESTNIKI

Številka: 040-12/2013-3
Datum: 15. 5. 2013

Zadeva: Glasovanje po pošti - Predlog stališča

Na podlagi 2. člena Odloka o delovnem področju in notranji organizaciji službe državne volilne komisije (Uradni list RS, št. 18/13) in 13. člena Poslovnika državne volilne komisije (Uradni list RS, št. 18/13) posredujem Državni volilni komisiji (v nadaljevanju: DVK) v obravnavo in sprejem:

- **Predlog stališča glede glasovanja po pošti (81. člen ZVDZ)**

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJEM

1.1. Pobuda poslanke ge. Janje Klasinc

DVK je 20. 3. 2013 po e-pošti prejela pobudo oziroma vprašanje poslanke Janje Klasinc, v kateri izpostavlja problematiko izvrševanja volilne pravice volivcev, ki so oskrbovanci domov za starejše občane in imajo v teh ustanovah (domovih) stalno prebivališče.

Zakon o volitvah v državni zbor (v nadaljevanju: ZVDZ) v 81. členu določa, da po pošti lahko glasujejo tudi oskrbovanci domov za starejše, ki nimajo stalnega prebivališča, ter volivci, ki so na zdravljenju v bolnišnicah, če to sporočijo OVK najkasneje 10 dni pred glasovanjem (torej volilno pravico lahko izvršujejo). Ta določba zakona se je v praksi do sedaj izvrševala na ta način, da so lahko po pošti glasovali samo tisti volivci oziroma oskrbovanci, ki so imeli v domovih za starejše prijavljeno začasno prebivališče. Oskrbovanci, ki so imeli v domovih za starejše stalno prebivališče pa so bili vpisani v splošni volilni imenik za območje volišča, kjer je sedež ustanove in so torej lahko glasovali na samem volišču, ali pa so lahko izkoristili možnosti t.i. »glasovanja na domu«, ki ga omogoča 83. člen ZVDZ

Po podatkih Ministrstva za notranje zadeve je bilo v začetku meseca marca 2013, v domovih za starejše občane začasno prijavljenih 16.143 oseb in 1.021 oseb, ki imajo v domovih za starejše prijavljeno stalno prebivališče. Po oceni službe komisije se število oskrbovancev v domovih za starejše iz leta v letu povečuje. Eden od razlogov je tudi ta, da vse več državljanov RS potrebuje tovrstno socialno storitev, za poplačilo, pa so primorani svoje nepremičnine prodati in si na ta način zagotoviti prepotrebna finančna sredstva. Ker svojih nepremičnin nimajo pa so posledično primorani v domovih za starejše prijaviti stalno prebivališče.

1.2. Mnenje Zagovornika načela enakosti

DVK je dne 18.3.2012 prejela mnenje Zagovornika načela enakosti v katerem ugotavlja da praksa volilnih organov pri izvajanju 81. člena ZVDZ ni enotna. S to ugotovitvijo se služba komisije ne strinja, ugotavlja pa da v navodilih DVK, obvestilih na spletnem mestu dejansko obstajajo nekoliko nepopolne informacije kdo lahko glasuje po pošti.

DVK je preteklosti, v okviru svojih pristojnosti, ki jih ji daje 37. člen ZVDZ, v zvezi z določbo 81. člena že razširila krog upravičencev, ki lahko glasujejo po pošti, čeprav le ti niso izrecno navedeni v 81. členu ZVDZ. Državna volilna komisija je sprejela stališče, da lahko po pošti glasujejo tudi

- osebe, ki so v zdraviliščih,
- osebe, ki so na prestajanju zaporne kazni in osebe, ki so v priporu,

Zagovornik v svojem mnenju izpostavlja druge kategorije oseb kot so: osebe, ki so v javnih zavodih za osebe z invalidnostmi (npr. varstveno delovni centri) ali osebe v verskih ustanovah zaprtega tipa (redovniki in redovnice v samostanih).

2. PREDLOG STALIŠČA

V zvezi z navedeno pobudo poslanke Janje Klasinc in mnenja Zagovornika načela enakosti, služba komisije meni:

1. da oskrbovanci (volivci), ki imajo v domovih za starejše občane stalno prebivališče ne morejo glasovati po pošti na podlagi 81. člena ZVDZ, lahko pa glasujejo na volišču na območju katerega so vpisani v volilni imenik ali na podlagi 83. člena ZVDZ pred volilnim odborom na domu.

in predlaga:

2. da DVK sprejme sklep (oz. stališče) s katerim bo določila katere osebe lahko glasujejo na podlagi 81. člena ZVDZ.

Dušan Vučko
direktor

Priloga:

- Predlog sklepa
- Pobuda poslanke Janje Klasinc

Republika Slovenija

Državna volilna komisija

Na podlagi 37. člena Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06-ZVDZ-UPB1 in 54/07 – odločba US), v zvezi z 81. členom Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06-ZVDZ-UPB1 in 54/07 – odločba US) je Državna volilna komisija na 9. seji 30. maja 2013 sprejela

SKLEP

I.

Na podlagi 81. člena Zakona o volitvah v državni zbor (Uradni list RS, št. 109/06-ZVDZ-UPB1 in 54/07 – odločba US) lahko, poleg oseb, ki so navedene v drugem odstavku 81. člena ZVDZ, po pošti glasujejo tudi:

- osebe, ki so v zdraviliščih,
- osebe, ki so na prestajanju zaporne kazni,
- osebe, ki so v priporu,
- osebe, ki so v javnih zavodih za osebe z invalidnostmi (npr. varstveno delovni centri)
- osebe v verskih ustanovah zaprtega tipa (redovniki in redovnice v samostanih) in
- osebe v drugih podobnih ustanovah, v katerih imajo začasno prebivališče in ne morejo glasovati na volišču na območju katerega so vpisani v volilni imenik

II.

Ta sklep začne veljati z dnem sprejema.

Številka: 040-3/2013-25

Datum: 30. 5. 2013

Anton Gašper Frantar
Predsednik

Spoštovani,

v zadnjih mesecih se je name, kot poslanko DZ RS, obrnilo nekaj starejših državljanov, ki so imeli na volitvah predsednika republike in tudi leto prej na državnozborskih volitvah težave z načinom izvrševanja volilne pravice. Gre za tiste oskrbovance domov za starejše občane, ki imajo v domovih stalno prebivališče. Zakon o volitvah v državni zbor v svojem 81. členu namreč določa, da po pošti lahko glasujejo tudi oskrbovanci domov za starejše, ki nimajo stalnega prebivališča, ter volivci, ki so na zdravljenju v bolnišnicah, če to sporočijo OVK najkasneje 10 dni pred glasovanjem (torej volilno pravico lahko izvršujejo). Tisti oskrbovanci, ki imajo v teh domovih stalno prebivališče pa te pravice nimajo, pa čeprav so v vseh drugih pogledih statusno izenačeni s tistimi, ki imajo začasno prebivališče.

Prizadeti me opozarjajo, da je v domovih vse več oskrbovancev, ki so vanje prišli iz družbenih stanovanj ali iz stanovanj svojih otrok, nekateri so svoje nepremičnine tudi prodali, da bi si s tem denarjem lahko doplačevali stroške bivanja in oskrbe v domu. V takšnih primerih nimajo več možnosti, da bi bili stalno prijavljeni kje drugje kot pa v domu upokoјencev. Ko opešajo ali zbolijo si želijo glasovati po pošti, kar je omogočeno vsem oskrbovancem, ki so začasno prijavljeni v domovih, stalno prijavljenim pa ne! Število oskrbovancev, ki imajo v domovih za starejše prijavljeno stalno prebivališče se iz leta v leto povečuje. Predvidevam, da so bile razmere ob pripravi in sprejemanju Zakona o volitvah v DZ precej drugačne od sedanjih.

Ugotavljam, da se s tem povzroča neenakopravnost med oskrbovanci, posledično pa tudi kršenje ustavne pravice vsakega posameznika, da lahko voli.

Državni volilno komisijo zato sprašujem, ali je možno ZVDZ spremeniti oziroma, če bi to bil problem, ali bi bili pripravljene, v skladu s svojimi pristojnostmi, sprejeti ustrezno stališče in usmeritev za enotno izvrševanje določb zakona, da bi bili v svojih pravicah oskrbovanci domov za upokoјence izenačeni, ne glede na vrsto njihove prijave prebivališča.

Na ta problem opozarjam zdaj, ko je še čas popraviti krivično delitev oskrbovancev, saj bomo imeli naslednje leto volitve v Evropski parlament, lokalne volitve, možne pa so tudi predčasne volitve v državni zbor.

Hvaležna bom za vaš odgovor in pripravljenost, da skupaj pomagamo vsem starejšim državljanom, ki si želijo aktivno udeležiti svojo volilno pravico.

S spoštovanjem,

Janja Klasinc
Poslanka
Podpredsednica Odbora za zunanjo politiko
Državni zbor RS
Šubičeva 4, 1000 Ljubljana
tel: 01 478 9569